

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง การเขียนย่อความ (๑)

ครูผู้สอน ครูปรเมษฐ ศรีกำเหนิด
ครูคณิตา หนูนอন্নันต์

การเขียนย่อความ (๑)

กิจกรรมย่อ ๆ ให้พอเข้าใจ

ตำรวจรู้ว่าเป็นใครคนร้ายตายคาที่หมดทุกคน
ด้วยกระสุนปืนของตำรวจไม่มีใครรอดชีวิตเลย

ตำรวจรู้ว่าเป็นใครคนร้ายตายหมด

กิจกรรมย่อ ๆ ให้พอเข้าใจ

น้องใช้มือจับช้อนจากนั้นก็อ้าปากกินข้าว
ที่อยู่ในช้อนนั้น

น้องตักข้าวกินโดยใช้ช้อน

กิจกรรมย่อ ๆ ให้พอเข้าใจ

รถของนายสวัสดิ์ซึ่งแล่นมาด้วยความเร็วสูง แหกโค้ง
ระหว่างเลี้ยวจึงเสียหลักพลิกคว่ำเตกระจาดลงข้างทาง

รถของนายสวัสดิ์พลิกคว่ำลงข้างทาง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการเขียนย่อความได้
๒. เขียนย่อความจากเรื่องที่กำหนดให้ได้
๓. เห็นประโยชน์ของการเขียนย่อความ

คำถามกระตุ้นความคิด

นักเรียน

เคยเขียนย่อความหรือไม่

นักเรียนมีปัญหาอะไรบ้าง
ในการเขียนย่อความ

ให้นักเรียนทำใบงาน

เรื่อง ย่อความตามประสบการณ์เดิม

คำชี้แจงบทบาทนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง

“ย่อความตาม
ประสบการณ์เดิม”

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ดูแลการทำงานของนักเรียน
๒. ให้คำแนะนำนักเรียน
ในการทำงาน

ตัวอย่างใบงาน

ใบงานที่ ๕ เรื่อง ย่อความตามประสบการณ์เดิม
หน่วยเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนย่อความ
รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

อ่านเรื่องครบคร้วตัวอย่างแล้วเขียนย่อความ

คำชี้แจง อ่านเรื่อง แล้วเขียนย่อความ “ครบคร้วตัวอย่าง”

ครบคร้วตัวอย่าง

ผลการคัดเลือกรับรางวัลครบคร้วตัวอย่างประจำอำเภอพะเยาปีนี้ได้แก่ครบคร้วของ พลโทเด่น คลีบ้าน ภรรยาชื่อช่อนกลิ่น คลีบ้าน ซึ่งมีลูก ๓ คน เป็น ชาย ๒ คน หญิง ๑ คน ภรรยาของพลโทเด่น คลีบ้าน เป็นพยาบาลแผนกฉุกเฉิน ที่มีความขยันใส่ใจดูแลผู้ป่วยทุกคนอย่างเต็มที่ หลังเลิกงานคุณช่อนกลิ่นจะเป็นแม่บ้านแม่เรือนที่ดี ครบคร้วนี้มีความหวังอยากให้ลูกชายทั้งสองเป็นทหาร ส่วน ลูกสาวคนเล็กอยากให้เป็นพยาบาลเหมือนแม่ พลโทเด่น คลีบ้าน ภูมิใจในภรรยาและลูก ๆ มาก ใคร ๆ ก็ชมว่าเป็นครบคร้วตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง “ย่อความตามประสบการณ์เดิม”

ใบงาน เรื่อง ย่อความตามประสบการณ์เดิม

ครอบครัวตัวอย่าง

ผลการคัดเลือกรับรางวัลครอบครัวตัวอย่างประจำอำเภอชะอำปีนี้ ได้แก่ ครอบครัวของพลโทเด่น คลีบาน ภรรยาชื่อช่อนกลิ่น คลีบาน ซึ่งมีลูก ๓ คน เป็นชาย ๒ คน หญิง ๑ คน ภรรยาของพลโทเด่น คลีบาน เป็นพยาบาลแผนกฉุกเฉินที่มีความขยันใส่ใจดูแลผู้ป่วยทุกคนอย่างเต็มที่ หลังเลิกงานคุณช่อนกลิ่นจะเป็นแม่บ้านแม่เรือนที่ดี ครอบครัวนี้มีความหวังอยากให้ลูกชายทั้งสองเป็นทหาร ส่วนลูกสาวคนเล็กอยากให้เป็นพยาบาลเหมือนแม่ พลโทเด่น คลีบาน ภูมิใจในภรรยาและลูก ๆ มาก ใคร ๆ ก็ชมว่าเป็นครอบครัวตัวอย่าง

ใบงาน เรื่อง ย่อความตามประสบการณ์เดิม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การเขียนย่อความ

เป็นการเขียนจากการอ่านเก็บใจความ
สำคัญของเรื่อง แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่
และเขียนให้ถูกต้องตามรูปแบบของย่อความ

หลักการเขียนย่อความ

๑. อ่านเนื้อเรื่อง
อย่างละเอียด

๒. วิเคราะห์
เนื้อหา

๓. บันทึก
ใจความสำคัญ

๔. ตัดเนื้อหา
ที่ไม่จำเป็น

๕. เปลี่ยนคำ
สรพนาม

๖. ไม่ใช่อักษรย่อ

๗. การเลือกใช้คำ

๘. เขียนร่าง
ย่อความ

๙. อ่านทบทวน
อีกครั้ง

๑๐. เขียนขึ้น
รูปแบบย่อความ

รูปแบบขั้นตอนย่อความ

ย่อความ
ร้อยแก้ว

ย่อจดหมาย

ย่อประกาศ

ย่อคำปราศรัย

ย่อปาฐกถา

ย่อคำประพันธ์

ย่อความร้อยแก้ว

ย่อความเรียงร้อยแก้วธรรมดา ขึ้นต้นดังนี้

ย่อเรื่อง.....ของ (ชื่อผู้แต่ง).....

จากหนังสือหน้า

ความว่า

.....

ย่อจดหมาย

ย่อจดหมาย ขั้นต้นดังนี้

จดหมายของ.....ถึง.....

ลงวันที่.....เดือน พ.ศ.

ความว่า

.....

ย่อประกาศ

ย่อคำประกาศ แถลงการณ์ คำสั่ง ระเบียบ ขึ้นต้นดังนี้

คำประกาศของ.....แก่.....

ลงวันที่ความว่า

.....

ย่อคำปราศรัย

ย่อคำปราศรัย สุนทรพจน์ พระราชดำรัส ขึ้นต้นดังนี้

คำปราศรัยของ.....แก่.....

เนื่องใน ทาง (สถานที่กล่าว).....

ณ วันที่..... ความว่า

.....

ย่อปาฐกถา

ย่อปาฐกถา คำบรรยาย คำสอน ขึ้นต้นดังนี้

คำบรรยายของ.....เรื่อง.....

แก่..... ที่ณ..... วันที่.....

เวลา..... ความว่า

.....

ย่อบทประพันธ์

ย่อคำประพันธ์ ขึ้นต้นดังนี้

คำประพันธ์ประเภท..... เรื่อง.....

ของ ตอน.....

ความว่า

.....

ให้นักเรียนทำใบงาน

เรื่อง ฝึกย่อความ

คำชี้แจงบทบาทนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง
“ฝึกย่อความ”

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ดูแลการทำงานของนักเรียน
๒. ให้คำแนะนำนักเรียน
ในการทำงาน

ตัวอย่างใบงาน

ใบงานที่ ๖ เรื่อง ฝึกย่อความ
หน่วยเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนย่อความ
รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนย่อความตามรูปแบบ

วิ่งเหยี่ยว

วิ่งเหยี่ยวเป็นการเล่นพื้นบ้านของเด็กไทยอย่างหนึ่งที่เด็กๆ นิยมเล่นกันมาช้านาน เป็นการเล่นที่ต้องใช้กำลังความแข็งแรงของร่างกายในการวิ่งให้เร็วที่สุด วิธีเล่นง่ายและไม่ต้องมีอุปกรณ์อะไร เพียงผ้าผืนเล็กๆ ๒ ผืนเท่านั้น มีวิธีการเล่น ดังนี้ จำนวนผู้เล่นไม่จำกัด โดยแบ่งผู้เล่นออกเป็น ๒ ฝ่ายๆ ละเท่าๆ กันอาจมีผู้เล่นประมาณ ๕ - ๑๐ คน ไม่ควรมากหรือน้อยไปกว่านี้ เพราะจะทำให้ไม่สนุกเท่าที่ควร โดยเตรียมกรวยหรือปึกหลัก ๒ ข้างหรือใช้คันทิ้งเป็นหลัก ข้างละหลัก ระยะห่างประมาณ ๘ - ๑๐ เมตร มีการมการตัดสิน ๑ คน เริ่มต้นพร้อมกันทั้งสองข้างยืนต่อแถวกัน ที่กรวยหรือหลักของฝ่ายตนเอง ต้องวิ่งอ้อมหลักให้ทันกัน ให้คนแรกมือถือผ้าคนละผืน เมื่อถึงผ้าของตนก็ส่งผ้าให้คนต่อไป เป็นเช่นนี้จนวิ่งทันกัน ฝ่ายใดที่ต้องใช้ผ้าที่ถืออยู่ตีอีกฝ่ายหนึ่ง ถือว่าฝ่ายนั้นชนะ ข้อห้ามในการเล่น คือ ห้ามทำผ้าตกพื้นหากทำตกต้องวิ่งกลับไปเก็บผ้าแล้วจึงวิ่งต่อไป ห้ามวิ่งขวางฝ่ายตรงข้าม ห้ามใจเด็ดกรวยหรือหลักของฝ่ายตรงข้าม

ที่มา : ศิลปะชาวบ้าน ของ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ หน้า ๔๓

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง

“ฝึกย่อความ”

ใบงาน เรื่อง ฝึกย่อความ

วิ่งเปี้ยว

วิ่งเปี้ยวเป็นการละเล่นพื้นบ้านของเด็กไทยอย่างหนึ่งที่เด็กๆ นิยมเล่นกันมา ยาวนาน เป็น การละเล่นที่ต้องใช้กำลังความแข็งแรงของร่างกายในการวิ่งให้เร็วที่สุด วิธีเล่นง่ายและไม่ต้องมีอุปกรณ์อะไรมีเพียงผ้าผืนเล็ก ๆ ๒ ผืนเท่านั้น มีวิธีการเล่น ดังนี้ จำนวนผู้เล่นไม่จำกัด โดยแบ่งผู้เล่นออกเป็น ๒ ฝ่าย ๆ ละเท่า ๆ กันอาจมีผู้เล่น ประมาณ ๕ – ๑๐ คน ไม่ควรมากหรือน้อยไปกว่านี้ เพราะจะทำให้ไม่สนุกเท่าที่ควร โดยเตรียมกรวยหรือปักหลัก ๒ ข้างหรือใช้คนนั่งเป็นหลัก ข้างละหลักระยะห่าง ประมาณ ๘ – ๑๐ เมตร

ใบงาน เรื่อง ฝึกย่อความ

วิ่งเปี้ยว

มีกรรมการตัดสิน ๑ คน เริ่มต้นพร้อมกันทั้งสองข้างยืนต่อแถวกันที่กรวยหรือหลักของฝ่ายตนเอง ต้องวิ่งอ้อมหลักให้ทันกัน ให้คนแรกมือถือผ้าคนละผืน เมื่อถึงฝ่ายของตนก็ส่งผ้าให้คนต่อไป เป็นเช่นนี้จนวิ่งทันกัน ฝ่ายใดทันต้องใช้ผ้าที่ถืออยู่ตีอีกฝ่ายหนึ่ง ถือว่าฝ่ายนั้นชนะ ข้อห้ามในระหว่างเล่น คือ ห้ามทำผ้าตกพื้นหากทำตกต้องวิ่งกลับไปเก็บผ้าแล้วจึงวิ่งต่อไป ห้ามวิ่งขวางฝ่ายตรงข้าม ห้ามจงใจเตะกรวยหรือหลักของฝ่ายตรงข้าม

ที่มา : ศิลปะชาวบ้าน ของ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ หน้า ๔๓

ใบงาน เรื่อง ฝึกย่อความ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตรวจสอบความถูกต้อง ใบงานเรื่อง ฝึกย่อความ

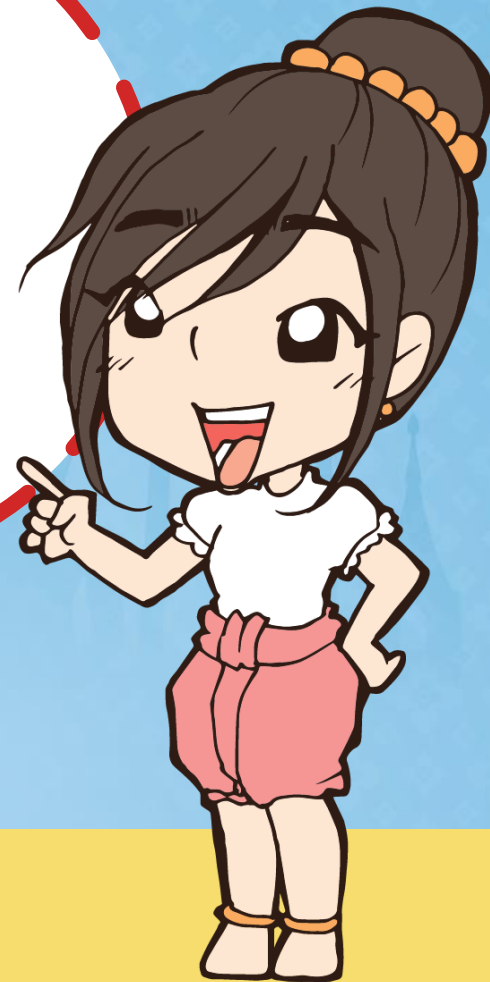

ใบงาน เรื่อง ฝึกย่อความ

ย่อบทความเรื่อง วังเปี้ยว ผู้แต่ง วิบูลย์ ลี้สุวรรณ จากหนังสือศิลปะชาวบ้าน
หน้า ๙๔ - ๙๕ ความว่า

วังเปี้ยวการละเล่นพื้นบ้านของเด็กไทย ผู้เล่นใช้กำลังความแข็งแรงในการวิ่งให้เร็วที่สุด วิธีเล่นง่าย มีอุปกรณ์ผ้าผืนเล็ก ๆ ๒ ผืน ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น แบ่งผู้เล่นเป็น ๒ ฝ่ายเท่ากัน และมีกรรมการตัดสิน ๑ คน คนแรกของแต่ละฝ่ายถือผ้าคนละผืน วังส่งผ้าให้คนต่อไป เป็นเช่นนี้จนวิ่งทันกัน ฝ่ายไล่ทันใช้ผ้าที่ถืออยู่ตีอีกฝ่ายหนึ่งก็จะถือว่าฝ่ายนั้นชนะ

สรุปบทเรียน
เขียนองค์ความรู้

นักเรียนมีหลักในการย่อความ อย่างไร

การเขียนย่อความมีประโยชน์ อย่างไร

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การเขียนย่อความ (๒)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนย่อความจากนิทาน
๒. ใบงาน เรื่อง ฝึกเขียนย่อความจากนิทาน

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖